

Miljø- og teknikudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Miljø og teknik, skattefinansieret

Miljø og teknik, takstfinansieret

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Natur og Miljø, Veje og Trafik, Ejendomsservice samt Driftsafdelingen.

Natur og Miljø varetager opgaver inden for det grønne område, naturpladser, naturforvaltning, skove, miljøbeskyttelse og vedligeholdelse af vandløb. Hertil kommer Randers Naturcenter, der forestår direkte naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers Kommune.

Veje og Trafik varetager opgaver med vejvedligeholdelse, vintertjeneste, kollektiv trafik, parkering, renhold og trafiksikkerhed.

Ejendomsservice har ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenøraftdeling", som vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder.

Ejendomsservice og Driftsafdelingen er selvstændige aftaleenheder.

Fakta

Offentlig vej	1.152 km.
Antal årlige miljøtilsyn	232 stk.
Offentlige vandløb	250 km.
Passagerer på færgerne 2022	119.476 stk.
Årlige naturgenopretningsprojekter	8 stk.
Miljøreguleret virksomheder	534 stk.
Miljøreguleret landbrug	105 stk.

Politikker

Klima-, natur- og miljøpolitik

Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker

2. Hovedtal

2.1 Drift

Tabellen viser budgettet på drift fra 2024-2027 på bevillingsområdet opdelt på servicerrammen og uden for servicerrammen.

Miljø og teknik, skattefinansieret (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Servicerrammen	384,1	378,3	376,4	376,3
Natur og Miljø	27,1	26,9	25,9	25,9
Veje og Trafik	175,7	169,1	168,4	168,4
Ejendomsservice	186,4	187,6	186,4	186,3

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

Miljø og teknik, skattefinansieret (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Driftsafdeling	-5,1	-5,3	-4,4	-4,4
I alt	384,1	378,3	376,4	376,3

2.1.1 Servicerammen

Tabellen viser budgettet fra 2024 til 2027. Samlet for hele området er der budgetteret med nettoudgifter for 384,1 mio. kr. i 2024, faldende til 376,3 mio. kr. i 2027, svarende til et fald på 7,8 mio. kr. over perioden.

Størstedelen af de medarbejdere, som varetager myndighedsudøvelse og administration af forvaltningens område, er budgetteret under økonomiudvalget. Det omfatter foruden budget til myndigheds- og administrativt personale og ledelse også personalerelaterede udgifter samt kontorhold, IT-systemer mv.

Der henvises til del 2 for en grundig gennemgang af de enkelte delområder.

2.2. Anlæg

Tabellen viser budgettet på anlæg fra 2024-2027 opdelt på anlægsprojekter.

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Natur og Miljø	9,6	7,6	3,6	3,6
Veje og Trafik	16,0	25,4	19,4	18,9
Ejendomsservice	75,2	70,4	67,7	76,7
I alt	100,8	103,4	90,6	99,2

Note: Tabellen indeholder kun de anlægsprojekter, som har budget i 2024-2027. Der kan således være igangværende anlægsprojekter, som ikke er nævnt her.

Under Natur og Miljø er der samlet set afsat 9,6 mio. kr. i 2024, 7,6 mio. kr. i 2025 og 3,6 mio. kr. i 2026 og frem. Midlerne er afsat til medfinansiering af Gudenåstien, naturforvaltningsprojekter samt vand- og naturgenopretningsprojekter. Desuden er der i budgetaftale 2024-2027 afsat 2 mio. kr. i 2024 til skovrejsning til videreførelse af eksisterende bevilling, samt 3 mio. kr. i 2024 og 4 mio. kr. i 2025 til etablering af en badesø på Nordre Fælled.

Der er samlet afsat 16,0 mio. kr. i 2024, 25,4 mio. kr. i 2025, 19,4 mio. kr. i 2026 og 18,9 mio. kr. i 2027 til anlægsprojekter under Veje og Trafik. Projekterne omfatter rammer til anlæg af cykelstier, diverse vejprojekter og sikre skoleveje, dokning af Udbyhøjfærgen, reservation til infrastrukturplan samt midler til koordinering/styring af infrastrukturprojekter. Med budgetaftale 2024-2027 er der desuden afsat yderligere 6,5 mio. kr. i 2025 til etablering af støjafskærmning i Helsted, ligesom bevilling til reservation til infrastrukturplan er øget med 2 mio. kr. årligt i 2024-2026. I 2027 er bevillingen videreført med 12 mio. kr.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

Midlerne afsat under Ejendomsservice udgør samlet set 75,2 mio. kr. i 2024 stigende til 76,7 mio. kr. i 2027. Midlerne er fordelt på puljer til henholdsvis bygningsvedligehold og energibesparende foranstaltninger. I pulje til bygningsvedligehold indgår, udover den årlige ramme, 6 mio. kr. i 2024 til renovering af Nørrevangsskolens svømmehal, som blev afsat i budgetaftale 2023. Med budgetaftale 2024-2027 er der afsat yderligere 5 mio. kr. årligt i 2024 og 2025 til bygningsvedligehold. Desuden er der i budgetaftale 2024-2027 afsat i alt 10 mio. kr. til brandsikring af kommunale bygninger fordelt med 2,5 mio. kr. i hvert af årene 2024-2027.

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om anlægsprojekterne på området.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1 Aktuel status

Indenfor bevillingsområdet er der områder med økonomiske udfordringer.

Ejendomsservice

Stigende forbrugsudgifter

Aftaleenheden Ejendomsservice er udfordret af stigende forbrugsudgifter. De samlede udgifter til el, vand og varme steg fra 31,9 mio. kr. i 2021 til 38,3 mio. kr. i 2022. I 2023 forventes udgifterne at udgøre 40,1 mio. kr., hvilket vil svare til en stigning på knap 26% på to år. Forklaringen er, at energipriserne har været stigende, at kommunens aftaler på el og gas er overgået fra en fordelagtig fastpris til markedspris, samt at tilbagebetaling af varmepenge fra Verdo gradvist udfases. Der er i Ejendomsservice prioriteret ressourcer til at optimere energistyring samt fokus på konvertering af gas til andre former for varmekilder.

Udviklingen følges tæt med henblik på iværksættelse af nødvendige tiltag.

Veje og Trafik

Busdriften og vejbidrag

I forbindelse med budget 2024-2027 er der vedtaget en række tiltag for at bringe budgetterne til busdriften og vejbidrag i balance.

For yderligere information om busdriften og vejafvandingsbidraget henvises til de to separate notater, der indgår som en del af budgetmaterialet 2024-2027.

3.2 Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag på bevillingsområdet.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Badesø – afledt drift	0,0	0,0	0,3	0,3
Kollektiv trafik	5,6	0,0	0,0	0,0
Naturgenopretning	1,2	1,2	0,0	0,0
I alt	6,8	1,2	0,3	0,3

I budgetaftalen er der givet 0,3 mio. kr. årligt fra 2026 til drift af ny badesø på Nordre fælled.

Der er afsat 5,6 mio. kr. til den kollektive bustrafik i 2024, som skal dække halvårseffekten af ubalancen samt nødvendig kompensation til vognmænd som følge af reduktioner i kørslen. Fra og med 2. halvår 2024 forudsættes der gennemført reduktioner svarende til ubalancen på 10 mio. kr. årligt.

Puljen til naturgenopretning videreføres og forøges. Der er afsat 1,2 mio. kr. årligt i 2024 og 2025.

Randers Kommune vokser i disse år, men væksten sætter nye krav til udbygningen af kapaciteten på flere områder i Randers Kommune - både i form af ny-, til- og ombygning. Ejendomsservice har en central rolle som bygherrerådgiver i de kommende års kapacitetsudbygning. Af budgetaftale 2024-2027 fremgår et ønske om, at Ejendomsservice styrker sine evner til at styre de mange byggeprojekter. Desuden er det med budgetaftalen besluttet, at der skal gennemføres en analyse med en evaluering af Ejendomsservice frem imod budget 2025-2028.

Med budgetaftale 2024-2027 er der desuden vedtaget en løsning for den fremtidige drift af trykkeriet, som medfører, at forvaltningen i videst muligt omfang skal købe trykkeriopgaver internt i kommunen samt en model for finansiering af en eventuel fremtidig økonomisk ubalance i trykkeriet. For yderligere information om den fremtidige drift af trykkeriet henvises til det separate notat, der indgår som en del af budgetmaterialet 2024-2027.

I budgetaftalen for 2023-2026 blev der afsat 0,9 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til parkeringsstrategi. Herudover fremgår det, at aftalepartierne er enige om, at det i forbindelse med budgetdrøftelserne 2024-2027 skal drøftes, om provenuet fra den hævede p-afgift kan anvendes på parkeringsstrategien også i årene 2025 og frem.

Provenuet indgik i effektiviserings- og besparelseskataloget, som blev vedtaget med budget 2023-2026. Provenuet indgik som et forslag til at bringe budget i balance på parkeringsbudgettet til parkeringsbilletordninger og er derfor allerede anvendt.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

Ændringer fra budgetaftalen - anlæg (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Klimaindsats - skovrejsning	2,0	0,0	0,0	0,0
Badesø Nordre Fælled	3,0	4,0	0,0	0,0
Støjafskærmning i Helsted	0,0	6,5	0,0	0,0
Infrastrukturplan, reservation	2,0	2,0	2,0	12,0
Bygningsvedligehold, pulje	5,0	5,0	0,0	0,0
Brandteknisk gennemgang	2,5	2,5	2,5	2,5
I alt	14,5	20,0	4,5	14,5

For at understøtte de ambitiøse tiltag, der arbejdes med på skovrejsningsområdet, er der i budgetaftale 2024-2027 afsat yderligere 2 mio. kr. til skovrejsning i 2024.

Til realisering af projektet med en badesø på Nordre Fælled er der afsat 3 mio. kr. i 2024 og 4 mio. kr. i 2025 til etableringsudgifter svarende til Randers Kommunes egenfinansiering.

Der er i budgetaftale 2024-2027 reserveret yderligere 6,5 mio.kr. i 2025 for at sikre, at der kan etableres støjafskærmning langs E45 ved Helsted. Der er tidligere afsat 2 mio. kr. til formålet.

Realiseringen af Ringboulevardens forlængelse er en forudsætning for fortsat by- og erhvervsudvikling i den nordøstlige del af Randers Kommune. Ringboulevarden er således et vigtigt element i infrastrukturen i Randers. Med budgetaftale 2024-2027 øges opsparingen til Ringboulevarden i regi af reservation til infrastrukturplanen med yderligere 2 mio. kr. årligt i 2024-2026 og 12 mio. kr. i 2027.

Der er i dag et efterslæb på den samlede bygningsvedligeholdelse, hvilket medfører øget behov for nødvendig genopretning. I den 10-årige investeringsplan på anlægsområdet er der fastlagt en gradvis forøgelse af budgettet til bygningsvedligehold fra 2024 til 2028 og frem. Fra og med 2028 udgør budgettet 59,4 mio. kr. Med budgetaftale 2024-2027 er budgettet til bygningsvedligehold løftet med 5 mio. kr. årligt i 2024 og 2025.

Nye regler medfører, at brandsyn fremadrettet skal foretages ud fra de driftsmæssige krav, der er stillet i medfør af bygningsreglementet. Kravene gælder for såvel nybyggeri som for eksisterende byggeri. Som følge af de nye regler må der imødeses behov for ombygninger og andre bygningsmæssige tilpasninger. Der er tale om en gennemgang af hele bygningsmassen. Der er afsat en ramme på i alt 10 mio. kr. i budgetperioden for at sikre, at de kommunale bygninger lever op til de gældende regler for brandsyn fordelt med 2,5 mio. kr. årligt i årene 2024-2027.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

1. Supplerende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Natur og Miljø, Veje og Trafik, Ejendomsservice samt Driftsafdelingen.

Tabellen viser bevillingsområdets budget på drift for 2024 fordelt på udgifter og indtægter.

Miljø og teknik, skattefinansieret (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Serviceammen	418,6	-34,4	384,1
Natur og Miljø	29,5	-2,4	27,1
Veje og Trafik	194,7	-19,0	175,7
Ejendomsservice	199,4	-13,0	186,4
Driftsafdeling	-5,1	0,0	-5,1
I alt	418,6	-34,4	384,1

En stor del af de medarbejdere som varetager myndighedsudøvelse og administration af forvaltningens område, er budgetteret under økonomiudvalget. Det omfatter foruden budget til myndigheds- og administrativt personale og ledelse også personalerelaterede udgifter samt kontorhold, IT-systemer mv.

I de efterfølgende afsnit er områderne beskrevet enkeltvist. Områderne kan både indeholde udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1 Serviceammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med driftsudgifter for 418,6 mio. kr. og indtægter for 34,4 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 384,1 mio. kr. i 2024.

1.1.1 Natur og Miljø

Natur og Miljø omfatter områderne Grønne områder og Friluftsliv, Miljø, Natur og Landbrug samt Randers Naturcenter. Området har et samlet budget i 2024 på 27,1 mio. kr.

Mio. kr. 2024-priser	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Natur og Miljø	29,5	-2,4	27,1
Grønne områder og friluftsliv	19,1	-1,1	18,0
Miljø, Natur og Landbrug	7,1	-0,8	6,2
Randers Naturcenter	3,3	-0,4	2,9
I alt	29,5	-2,4	27,1

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Grønne områder og friluftsliv

I 2024 er der et nettobudget på 18,0 mio. kr., som både omfatter drifts- og lønmidler.

Området varetager bestillerfunktionen i forhold til køb af driftsydelser på det grønne område herunder rekreative stier, græsklipning, træer, buske, blomster, friluftsfaciliteter, naturpleje (fortidsminder og bekæmpelse af bjørneklo) og skovdrift. Hertil kommer sejlads, friluftsvvejledning, naturvejledning og projektdeltagelse i øvrigt.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af opgaverne på området, dog løses nogle opgaver af eksterne leverandører. Der er mellem Grønne områder og Friluftsliv (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af de grønne områder. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

Der er i budget 2024-2027 indarbejdet 0,3 mio. kr. årligt fra 2026 og frem til drift af badesø på Nordre fælle

Miljø, Natur og Landbrug

I 2024 er der et samlet budget på 6,2 mio. kr. på området, som fordeler sig med 1,8 mio. kr. til miljøbeskyttelse, 0,1 mio. kr. til skadedyrsbekæmpelse i form af indsats mod herreløse katte og 4,4 mio. kr. til vandløbsdrift.

Mio. kr. 2024-priser	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Servicerammen	7,1	-0,8	6,2
Miljøbeskyttelse	2,4	-0,6	1,8
Skadedyrsbekæmpelse	0,1	0,0	0,1
Vandløbsdrift	4,6	-0,3	4,4
I alt	7,1	-0,8	6,2

Området varetager opgaver i forhold til miljøregulering af virksomheder, landbrug og øvrige erhverv, beskyttelse af vandløb, søer og natur, sikring af rent drikkevand, vandforsyning, beskyttelse mod jord- og grundvandsforurening samt et rent og sundt miljø i byen og på landet. Herudover understøtter afdelingen grøn omstilling hos virksomheder, landbrug og det øvrige erhvervsliv.

Afdelingen er ansvarlig for vedligeholdelse, drift og tilsyn af offentlige vandløb (bræmmer, fysisk tilstand, udledninger, målsætningsoverholdelse mv.). Der er i Randers kommune 250 km. offentlige vandløb. En del af vandløbene vedligeholdes i samarbejde med nabokommunerne.

Randers Naturcenter

I 2024 er der et nettobudget på 2,9 mio. kr. på området, som omfatter både drifts- og lønmidler.

Randers Naturcenter varetager naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers Kommune. Naturcenteret har mere end 50.000 brugere årligt.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

1.1.2 Veje og Trafik

I 2024 er der et budget på 175,7 mio. kr. på området, som omfatter både drifts- og lønmidler. Budgettet fordeler sig med 66,6 mio. kr. til vejvedligeholdelse og belægninger, 14,6 mio. kr. til vejrhændelser, 102,1 mio. kr. til kollektiv trafik og -5,1 mio. kr. til parkering.

Mio. kr. 2024-priser	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Servicerammen	194,7	-19,0	175,7
Vejvedligeholdelse og belægninger	67,3	-0,6	66,6
Vejrhændelser	14,6	0,0	14,6
Kollektiv trafik	107,7	-5,6	102,1
Driftsafdeling	-5,1	0,0	-5,1
I alt	194,7	-19,0	175,7

Vejvedligeholdelse og belægninger

Samlet set er der på området vejvedligeholdelse og belægninger et budget på 66,6 mio. kr. i 2024.

Randers Kommune står for administration og drift af ca. 1.100 km kommuneveje. Vejdirektoratet har ansvar for Motorvej E45 og hovedlandevejene Randers – Hadsund, Randers – Grenå og Randers – Viborg.

Området varetager den overordnede planlægning og styring af belægninger, belysningsanlæg, renholdelse, trafikikkerhed, skiltning, vejafvandingsanlæg mm.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af opgaverne på området, dog løses enkelte opgaver af eksterne entreprenører. Der er mellem Veje og Trafik (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af vejene. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

Der er budgetteret med knap 5,0 mio. kr. til vejbidrag til Vandmiljø Randers. Med de planlagte klimainvesteringer i den kommende årrække vil anlægsinvesteringerne hos Vandmiljø Randers stige. Med budget 2024-2027 er det besluttet, at merudgifterne fra 2025 og frem finansieres via den afsatte pulje til afledt drift vedrørende bygninger, veje og stier. Puljens størrelse revurderes som en del af budgetlægningen 2025-2028.

Vejrhændelser

I 2024 er der et budget på 14,6 mio. kr. på området.

Området koordinerer og bestiller vintertjenesten på de kommunale veje. Vintertjenesten udføres dels af Driftsafdelingen og dels af eksterne entreprenør. Udgifterne til vintertjeneste varierer meget fra år til år afhængigt af vinterens hårdhed.

Området dækker også over budget til andre vejrafledte udgifter. Andre vejrafledte udgifter kan f.eks. være udgifter til opsætning af flydespærrer i forbindelse med forhøjet vandstand eller fjernelse af nedfaldne grene i forbindelse med store storme.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Kollektiv trafik

I 2024 er der et budget på 102,1 mio. kr. på området. Området varetager opgaver indenfor busdrift, færgedrift på Randers fjord og Randers flyveplads. Budgettet fordeler sig med 99,9 mio. kr. til busdrift, 0,1 mio. kr. til flyvepladsen og 2,1 mio. kr. til færgedrift.

Hovedparten af budgettet til busdrift er afsat til køb af ydelser fra trafikskabet Midttrafik. Det er Midttrafik, som administrerer den lokale og regionale bustrafik, mens kommunen er bestiller af lokal kollektiv trafik. Midttrafik står for den daglige busdrift, varetager opgaver med udbud samt den detaljerede køreplanlægning, mens kommunen står for drift og vedligehold af stoppestedsudstyr og terminalområder. Som udgangspunkt bestiller og betaler regionen for den regionale trafik og kommunerne for den lokale trafik, herunder skolebuskørsel og handicapkørsel.

I budgetaftale 2024-2027 er der bevilliget 5,6 mio. kr. til den kollektive bustrafik i 2024, som skal dække halvårseffekten af ubalancen samt nødvendig kompensation til vognmænd som følge af reduktioner i kørslen.

Fra og med 2. halvår 2024 forudsættes der gennemført reduktioner svarende til ubalancen på 10 mio. kr. årligt. Der nedsættes en arbejdsgruppe, som fremsender oplæg med henblik på, at der politisk kan træffes beslutning om udmøntning af reduktionskravet inden udgangen af 2023, så en ny køreplan kan træde i kraft i 2. halvår 2024.

Parkering

I 2024 er der et budget på -7,7 mio. kr. på området.

Området varetager parkeringskontrol på de kommunale parkeringspladser samt administration af parkeringsbilletordning på kommunale vejarealer. Økonomien på området består af indtægtsbudgetter på parkering og parkeringskontrol samt udgiftsbudgetter til parkeringskontrol, øvrige driftsudgifter samt afregning til staten på 50% af parkeringsafgifterne.

1.1.3 Ejendomsservice

Ejendomsservice blev etableret i 2015 som en selvstændig aftaleenhed under miljø- og teknikudvalget med ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Mio. kr. 2024-priser	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Servicerammen	199,4	-13,0	186,4
Ejendomsservice, fælles	11,0	0,0	11,0
Bygningsadministration	2,4	0,0	2,4
Teknisk Service	122,0	-11,4	110,6
Rengøring og Intern Service	64,0	-1,6	62,4
I alt	199,4	-13,0	186,4

I 2024 udgør det samlede budget for Ejendomsservice 186,4 mio. kr.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Budgettet til bygningsdrift og -vedligeholdelse blev i 2015 overført til Ejendomsservice fra kommunens aftaleenheder samt fra forvaltningen. Princippet var, at når Ejendomsservice overtog en opgave, så fulgte budgettet samtidig med. Dette princip anvendes fortsat, når der flyttes opgaver mellem aftaleenhederne og Ejendomsservice.

Det er missionen for Ejendomsservice at sikre de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af kommunens kerneopgaver, samtidig med at værdien af de kommunale bygninger beskyttes. Visionen for Ejendomsservice er at skabe en professionel ejendomsforvaltning med en effektiv og sammenhængende indsats for arbejdet med kommunens bygninger, hvor brugerne og dermed kerneopgaverne altid er i centrum. Herudover er det en vision, at der er stærke faglige miljøer og løbende kompetenceudvikling af medarbejdere, hvor ved at bygningsvaretagelsen altid er i de bedste hænder.

I 2023 er der udarbejdet serviceleveranceaftaler (SLA'er) med tilhørende grænsefladebeskrivelser, som er politisk godkendt.

Ejendomsservice er organisatorisk opdelt i sektionerne Bygningsadministration, Rengøring og Intern Service, Teknisk Service samt Ejendomsservice, fælles. Budgettet dækker primært forbrugsudgifter til el, vand og varme, husleje, rengøring, vedligeholdelse samt vagt og sikring. Yderligere indgår udgifter til løn til personale samt lejeindtægter fra udlejning af kommunale jorde og ejendomme.

Det blev med budgetaftalen 2023-2026 besluttet at indføre en ny model for afledt drift på bygningsområdet til afledt drift fra og med 2023.

Ejendomsservice, fælles

Ejendomsservice, fælles har et budget på 11,0 mio. kr. Budgettet vedrører fælles administrationsudgifter herunder IT, kontorhold mv. Derudover indeholder budgettet chefløn samt fælles budgetpuljer herunder sparemål, realiseret besparelser mv.

Bygningsadministration

Bygningsadministrationen har et budget på 2,4 mio. kr. Bygningsadministrationen varetager opgaver i relation til vedligehold og projektering vedrørende de kommunale bygninger, energiprojekter og -optimering samt planlægning af arealudnyttelsen.

Den administrative del omfatter arealoptimering, køb, salg, leje og udleje af bygninger. Vedligeholdelsesdelen omfatter vedligehold, mindre renoveringsopgaver samt energioptimering af de kommunale bygninger. Hertil kommer opgaven som bygherrerådgiver på projekter med ekstern projektering.

Projekteringsdelen omfatter dialog med fagforvaltninger i forbindelse med skitsering, projektering og byggeledelse ved om- og tilbygninger af den kommunale bygningsmasse. Denne del finansieres via opkrævning af honorar for de enkelte projekter.

De enkelte vedligeholdelses- og energiprojekter finansieres af anlægsmidler.

Teknisk Service

Teknisk Service har et budget på 110,6 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens tekniske servicemedarbejdere samt varetagelsen af driftsvedligehold af kommunens bygninger og

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

vedligehold af samt snerydning på de belægnings- og grønne områder, der ligger i umiddelbar tilknytning til de kommunale bygninger (på selve matriklen). Budgettet omfatter herudover budget til leje og udleje af kommunale bygninger, forpagtning af kommunale arealer samt legepladsinspektion.

Rengøring og Intern Service

Rengøring og Intern Service har et budget på 62,4 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens rengøringsmedarbejdere samt varetagelsen af den daglige rengøring af de kommunale bygninger, herunder kvalitetsudvikling og -kontrol af den rengøring, der varetages af kommunens egne medarbejdere, samt tilsyn med de opgaver, der er udliciteret til eksterne leverandører.

Herudover varetages opgaver i relation til service- og runderingsvagt i kommunale bygninger, drift og vedligehold af brand- og tyveritekniske sikringsinstallationer samt opgaver i relation til Rådhuservice (post, flytning, håndværkerhjælp til de øvrige kommunale funktioner på Laksetorvet, Gudenåcentret, Odinsgade, Vestergrave og Kasernen).

Endelig omfatter budgettet kantinedrift i administrationsbygningerne (Laksetorvet, Sundhedscentret og Kasernen) samt trykkeri.

1.1.4 Driftsafdelingen

I 2024 er der et budget på -5,1 mio. kr. på området.

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenøraftdeling" inden for veje og grønne områder. Driftsafdelingen vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder. Herudover varetager Driftsafdelingen også opgaver med vinterberedskab og rottebekæmpelse.

Driftsafdelingen løser sine opgaver i en såkaldt "partneringmodel". Modellen er kort fortalt en tilpasset udgave af en Bestiller- Udfører- Modtagermodel (BUM-model), hvor Driftsafdelingen finansieres af de aftaler om arbejdsudførelse, som kommunens øvrige afdelinger indgår med den.

"Partneringmodellen" betyder, at Driftsafdelingens omkostninger skal modsvares af tilsvarende indtægter. Der er foretaget beregning af dels overhead, idet Driftsafdelingen trækker på centrale ressourcer som lønadministration, bogholderi, juridisk bistand mv., dels de indirekte omkostninger, som forrentning og afskrivning af Driftsafdelingens grunde og bygninger og omkostninger til tjenestemandspensionsforsikring.

Det er Driftsafdelingens ansvar at sikre, at kapaciteten målt i mandskab og maskinel løbende justeres til de opgavemængder, bestillerfunktionerne har mulighed for at finansiere.

Organisatorisk omfatter Driftsafdelingen også Kirkegårde, som er budgetlagt under det takstfinansierede område.

2. Budgetforudsætninger

Det samlede budget til bevillingsområdet er dannet på baggrund af sidste års vedtagne budget, tillagt pris- og lønfremskrivinger, givne tillægsbevillinger i løbet af året, ændringer fra lov- og cirkulæreprogrammet samt demografireguleringer.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

3. Ændringer på området

På baggrund af budgetforudsætningerne viser tabellen, hvilke ændringer der er indarbejdet i budgettet siden udgangspunktet fra sidste års vedtagne budget.

Ændringer siden budget 2023 (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Udgangspunkt 2023-budget (2024-priser)	387,6	387,6	387,6	387,6
Budgetaftale 2024-2027				
Afledt drift badesø 2026 og 2027	0,0	0,0	0,3	0,3
Kollektiv bustrafik 2024	5,6	0,0	0,0	0,0
Naturgenopretning forlænges til 2025	1,2	1,2	0,0	0,0
Budgetaftaler tidligere år				
Budgetaftale 2023-26 - Miljø og Natur	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Budgetaftale 2023-26 - Veje og Trafik	-10,1	-11,0	-11,0	-11,0
Tillægsbevillinger og omplaceringer				
Afledt drift, Ejendomsservice	3,6	5,3	5,6	5,5
Ompl ml Ejendomsservice og andre forvaltninger	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Vej- og stimodel R2022	0,3	0,3	0,3	0,3
Afdrag - køb af Nyholmsvej 6 (til og med 2036)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Kompensation huslejetab, Brotoften	0,2	0,2	0,2	0,2
PL og øvrige ændringer				
LC-program - producentansvar tobak_komp. renhold	0,6	0,6	0,6	0,6
LC-program - afskaffelse af St. Bededag - komp. Reng. ES	0,1	0,1	0,1	0,1
Tekn. korr - Ompl. fra vejomr til eventsekr. - street race	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
PL og øvrige ændringer	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Ændringer fra tidligere år				
<i>Ændringer fra budget 2023</i>				
Effektiviserings- og besp.katalog 2024 - Miljø og Natur	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Effektiviserings- og besp.katalog 2024 - Veje og Trafik	-2,0	-2,0	-2,7	-2,7
Effektiviserings- og besp.katalog 2024 - Ejendomsservice	-0,5	-1,0	-1,9	-1,9
Effektiviserings- og besp.katalog 2024 - Driftsafdelingen	0,0	-0,5	-0,5	-0,5
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	0,0	0,0	0,8	0,8
Langvang - ophør lejekompensation fra pulje fra 2026	0,0	0,0	-0,6	-0,6
<i>Ændringer fra budget 2022</i>				
LC-korrektion – indsatsplanlægning	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	0,0	0,3	0,3	0,3
I alt	384,1	378,3	376,4	376,3

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

3.1 Budgetaftale 2024-2027

I budgetaftalen for 2024-2027 er området tilført samlet 6,8 mio. kr. i 2024, 1,2 mio. kr. i 2025, 0,3 mio. kr. i 2026 og 2027.

Grønne områder og friluftsliv

- Badesø - afledt drift. Der er afsat 0,3 mio. kr. årligt fra 2026 og frem til drift af ny badesø på Nordre fælled.

Miljø, natur og landbrug

- Naturgenopretning. Puljen videreføres og forøges. Der er afsat 1,2 mio. kr. i 2024 og 2025.

Veje og trafik

- Kollektiv trafik, pulje til halvårseffekt og kompensation til vognmænd. Der er i 2024 afsat 5,6 mio. kr. Fra og med 2. halvår 2024 forudsættes der gennemført reduktioner svarende til ubalancen på 10 mio. kr. årligt.

3.2 Demografi

Der er ingen demografireguleringer på området.

3.3 Budgetaftaler tidligere år

I forbindelse med tidligere års budgetvedtagelser er der truffet beslutninger, som har indvirkning på budget 2024-2027.

- Budgetaftale 2023-26 - Miljø og Natur. Der var afsat en pulje på 0,9 mio. kr. i 2023 til klima og natur.
- Budgetaftale 2023-26 - Veje og Trafik. Der var afsat 12 mio. kr. i 2023 til ekstra bevilling til kollektiv trafik samt tilbagekøb i forbindelse med effektiviserings- og besparelseskataloget.

3.4 Tillægsbevillinger og omplaceringer

Der er i løbet af 2023 givet tillægsbevillinger, som har indvirkning på budget 2024 og frem.

- Afledt drift, Ejendomsservice. I henhold model for afledt drift på bygningsområdet er der tilført budget til Ejendomsservice i forbindelse med om-/tilbygning af eksisterende byggeri samt nybyg.
- Omplacering af budget mellem Ejendomsservice og andre forvaltninger. Omplacering af budget i forbindelse med ændret opgavevaretagelse i Ejendomsservice.
- Vej- og stimodel R2022. Der er tilført Veje og Trafik 0,3 mio.kr. årligt i afledt drift vedrørende afsluttede anlægsprojekter.
- Afdrag – køb af Nyholmsvej 6 (til og med 2036). Bevillingen vedrører Ejendomsservice.
- Kompensation huslejetab, Brotoften. Bevillingen vedrører Ejendomsservice.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

3.5 PL og øvrige ændringer

Lov og cirkulære

- Der er tilført Veje og Trafik 0,6 mio. kr. årligt vedr. udvidet producentansvar for filtre til tobaksvarer.
- Der er tilført 0,1 mio. kr. årligt til Ejendomsservice som kompensation for merrengøring på skoler og i dagtilbud som følge af afskaffelse af St. Bededag som helligdag.

Teknisk korrektion

- Der er omplaceret 0,2 mio. kr. fra Veje og Trafik til Eventsekretariatet vedrørende Street race.

3.6 Ændringer fra tidligere år

Ændringer fra tidligere budgetter som har indvirkning på budget 2024. Uddybende beskrivelser kan findes i tidligere års budgetbemærkninger.

- Effektiviserings- og besp.katalog 2023. Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog på +0,8 mio. kr. i 2023, -1,9 mio. kr. i 2024, -2,9 mio. kr. i 2025 og -4,5 mio. kr. i 2026. Målt i forhold til budget 2023 viser tallene i tabellen, at budgettet i 2024 reduceres med 2,7 mio. kr. stigende til 5,3 mio. kr. i 2026 og frem.
- Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner. Afdrag på investeringer i maskiner foretaget i Driftsafdelingen i henholdsvis 2019 og 2020 med en levetid på 7 år ophører i henholdsvis 2025 og 2026, hvorfor budgettet tilbageføres.
- Langvang - huslejekompensation fra pulje bortfalder i 2026. Bevillingen vedrører Ejendomsservice.
- Lov og cirkulæreprgram fra tidligere år.

4. Yderligere oplysninger

4.1 Aftaleenheder

Området omfatter to aftaleenheder:

- Ejendomsservice
- Driftsafdelingen inklusiv kirkegårde

4.2 Takster og nøgletal

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#)

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

5. Anlægsprojekter

På anlægsområdet er der i budgetperioden afsat midler under områderne Natur og Miljø, Veje og Trafik samt Ejendomsservice. Der henvises til anlægsskemaerne nedenfor for en uddybende beskrivelse af de enkelte anlægsprojekter.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2023-2026 blev der afsat budget til fire cykelstiprojekter. Disse har siden vist sig at blive væsentligt dyrere end forudsat i budgettet. Med budgetaftale 2024-2027 er der sket en prioritering af de afsatte midler:

- Anlæg af en dobbeltrettet cykelsti mellem Gjerlev og Øster Tørslev så der etableres sikker skolekorridor for børn i Gjerlev, der går i skole i Øster Tørslev (9,5 mio. kr.).
- Etablering af enkeltrettet cykelsti mellem Skovvangsvej og Dybdalsvej i Drastrup (2,3 mio. kr.).
- Færdiggørelse af cykelstien i Fårup ved at etablere en dobbeltrettet cykelsti langs sydsiden af Fårupvej mellem Hobrovej og Storegade (2,0 mio. kr.).

I alt anvendes 13,8 mio. kr. af de 15 mio. kr. der blev afsat i budget 2023-2026. De resterende 1,2 mio. kr. reserveres til senere realisering af en udvidelse af Højsletvej, ligesom projektet drøftes igen i forbindelse med budget 2025-2028

Som en del af budgetvedtagelsen for 2024-2027, blev den 10-årig investeringsplan godkendt. I tabellen ses de år, der ligger uden for budgetperioden.

10-årig investeringsplan (mio. kr.)	2028	2029	2030	2031	2032
Infrastruktur, koordinering/styring ¹	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Infrastrukturpulje - veje, cykelstier, sikre skoleveje	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3
Private vejes istandsættelse, udgifter	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Private vejes istandsættelse, indtægter	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Bygningsvedligehold	59,4	59,4	59,4	59,4	59,4
Pulje til energibesparende foranstaltninger ²	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1
Naturforvaltningsprojekter	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
I alt	87,4	87,4	87,4	87,4	87,4

1) Jf. Budgetaftale 2023-2026 samt BY 27-03-2023 pkt. 81 afsættes årligt budget til infrastruktur, projektledelse og koordinering med henholdsvis 0,4 mio. kr. til infrastrukturprojekter (finansieret af infrastrukturplan) samt 0,6 mio. kr. til Klimabroen (finansieret af opsparing til Klimabroen)

2) Energibesparende foranstaltninger er låneberettigede.

De enkelte anlægsprojekter med budget i 2024-2027 beskrives særskilt nedenfor.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Bygningsvedligehold, pulje

Bevillingsprogramnummer: 9255100001

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		55.553	50.803	48.043	57.086	211.485
Indtægter		0	0	0	0	0
I alt		55.553	50.803	48.043	57.086	211.485

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
13.10.2023	55.553		55.553	337 Anlægsbev. til rådighedsbeløb 2024
I alt	55.553		55.553	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Randers Kommune råder over mere end 500.000 etage-m² spredt på mere end 300 lokaliteter, som Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) står for vedligeholdelsen af.

Anlægspuljen til bygningsvedligehold dækker udgifterne til den planlagte, større bygningsvedligeholdelse af bygningerne og omfatter udvendigt og indvendigt bygningsvedligehold samt vedligehold af tekniske installationer samt kloak og dræn.

Udvendigt bygningsvedligehold omfatter under et det, der kaldes klimaskærmen. Det vil sige alle udvendige bygningsdele som f.eks. tag, facader, døre, vinduer, fundamenter og skorstene.

Indvendigt bygningsvedligehold omfatter planlagt malerarbejde på vægge og lofter og udskiftning af gulvbelægninger.

Tekniske installationer omfatter vand-, varme- og sanitetsinstallationer samt ventilation, elevatorer, handicaplifte og belysning på og i bygningen.

Midlerne til vedligeholdelsesprojekter prioriteres af direktionen med udgangspunkt i et pointsystem, hvor hver bygning er bedømt på baggrund af et bygningssyn. Der foretages bygningssyn på skolerne hvert år og hvert andet år på de resterende bygningerne. Bedømmelserne opdateres således løbende. Der pågår et arbejde med at implementere et nyt pointsystem i henhold til KLS nøgletalssamarbejde. Hidtil er bygningerne scoret på en skala fra 0 til 3

Den seneste samlede score for kommunens bygningsmasse er fra februar 2022 og er således baseret på 0 til 3 skalaen, hvor 0 angiver dårlig stand med mulige sikkerhedsmæssige udfordringer, 1 er middel med tegn på begyndende skader, 2 er acceptabel, og 3 er god. Den gennemsnitlige score for

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

skoler er 1,96, daginstitutioner 1,93, plejehjem og bosteder 1,72, administrative bygninger 1,54 og øvrige bygninger 1,66. Ved en score på 2 anses bygningsstanden for acceptabel.

Midlerne til konkrete vedligeholdelsesprojekter prioriteres på baggrund af følgende parametre oplistet i prioriteret rækkefølge:

- Kategorisering af bygningsmassen, hvor kategori 1 prioriteres højest osv. (1 er fredede bygninger, 2 er skoler, daginstitutioner, administrative bygninger samt vigtige kulturbygninger, og 3 er øvrige bygninger). Randers Kommune har 3 fredede bygninger, hvoraf de 2 er nyistandsatte.
- Opretholdelse af bygningens funktionalitet (sikring af tæt klimaskærm)
- Bygningens sikkerhed (der må ikke være risiko for personskade ved normal brug af bygningen)
- Bygningens visuelle udtryk (løbende vedligehold af f.eks. gulve og vægge). Målet er at prioritere mindst 2 mio. kr. årligt til dette formål.

Der er i dag et efterslæb på den samlede bygningsvedligeholdelse, hvilket medfører øget behov for nødvendig genopretning. I den 10-årige investeringsplan på anlægsområdet er der fastlagt en gradvis forøgelse af budgettet til bygningsvedligehold fra 2024 til 2028 og frem. Fra og med 2028 udgør budgettet 59,4 mio. kr. Med budgetaftale 2024-2027 er budgettet til bygningsvedligehold løftet med 5 mio. kr. årligt i 2024 og 2025.

Som følge af forventet merforbrug i 2023 grundet investeringer i fremrykkede projekter er der fremrykket budget til 2023. Der er fremrykket 6,5 mio. kr. fra hvert af årene 2024-2026 svarende til i alt 19,5 mio. kr.

I budgetaftale 2023-2026 er der afsat 6 mio. kr. i 2023 og 2024 til renovering af Nørrevangsskolens svømmehal. Disse midler indgår i den samlede pulje til bygningsvedligehold.

I den daglige drift er der løbende fokus på optimering med henblik på at mindske skader på de kommunale bygninger og derved mindske udgifterne til akut opstået vedligehold.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2024 er søgt i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Energibesparende foranstaltninger, pulje

Bevillingsprogramnummer: 9255100002

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		17.136	17.136	17.136	17.136	68.546
Indtægter		0	0	0	0	0
I alt		17.136	17.136	17.136	17.136	68.546

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
13.10.2023	17.136		17.136	337 Anlægsbev. til rådighedsbeløb 2024
I alt	17.136		17.136	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) arbejder med energioptimering af i alt ca. 500.000 etage-m² kommunale bygninger.

Energipuljen anvendes til investeringer i energibesparende foranstaltninger. Kravet er, at investeringerne er rentable og anvendes til energioptimering af belysning, varmeanlæg inkl. udfasning af fossile brændsler, CTS, ventilationsanlæg, tekniske anlæg, bygninger med mere.

Ved renovering af tekniske anlæg søges der generelt løsninger, som er medvirkende til nedsættelse af energiforbruget, og der investeres i energioptimering i forbindelse med ombygninger, istandsættelser med mere.

Alle offentlige bygninger over 50 m² er blevet energimærket i 2018-2020. Energimærkerne bruges som guide til prioritering af energiprojekterne, så midlerne anvendes, hvor den største energibesparende effekt kan opnås. I de kommende år, skal der indhentes nye energimærker.

Der forventes overførsler på 55,9 mio. kr. fra 2023 til 2024. Disse midler indgår i planlagte projekter i perioden 2024-2027. Der forventes således et årligt investeringsniveau på ca. 25 mio. kr. i perioden 2024-2027. Efter 2027 forventes gennemført projekter svarende til rådighedsbeløbet.

Der er sket en afklaring af, at der fremover kan udføres energiprojekter, hvor midlerne kombineres med vedligeholdelsesmidler og lignende.

Alle anlægsbevillingerne til energibesparende foranstaltninger er lånefinansieret.

Herudover har forvaltningen fokus på at søge midler fra den statslige tilskudspulje til energiforbedringer og digitale løsninger i regionale og kommunale bygninger. I 2022 har Randers Kommune fået tilsagn på i alt 4,512 mio. kr.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

I 2024 forventes udført projekter for 25 mio. kr. Investeringen omfatter følgende:

- Belysning: 4,0 mio. kr. (bedre indeklima mm.)
- Ventilation: 4,0 mio. kr. (bedre indeklima mm.)
- Vandprojekter: 1,0 mio. kr. (reduktion af vandforbrug)
- Varmekonvertering: 7,0 mio. kr. (udfasning fossilt brændsel)
- CTS: 3,0 mio. kr. (varme styring)
- Isoleringsprojekter: 2,0 mio. kr.
- Ad hoc projekter: 3,0 mio. kr. (projekter der opstår i løbet af året)
- Ny teknologi: 1,0 mio. kr.

Projekterne vil blive fordelt jævnt på alle bygningstyper.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2024 er søgt i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Brandteknisk gennemgang

Bevillingsprogramnummer: 9255100008

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		2.500	2.500	2.500	2.500	10.000
Indtægter		0	0	0	0	0
I alt		2.500	2.500	2.500	2.500	10.000

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Nye regler medfører, at brandsyn fremadrettet skal foretages ud fra de driftsmæssige krav, der er stillet i medfør af bygningsreglementet. Kravene gælder for såvel nybyggeri som for eksisterende byggeri. Som følge af de nye regler må der imødeses behov for ombygninger og andre bygningsmæssige tilpasninger. Der er tale om en gennemgang af hele bygningsmassen.

Der er tidligere foretaget en total bygningsgennemgang af ældreboliger, plejeboliger og bosteder, hvorfor der primært forventes behov for tilpasning af bygninger, hvor der er børn til stede.

Der er på den baggrund afsat en ramme på i alt 10 mio. kr. i budgetperioden – fordelt med 2,5 mio. kr. i hvert af årene 2024-2027 - for at sikre, at de kommunale bygninger lever op til de gældende regler for brandsyn.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Naturforvaltningsprojekter

Bevillingsprogramnummer: 9258200001

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter		3.550	3.550	3.550	3.550	14.200
Indtægter		0	0	0	0	0
I alt		3.550	3.550	3.550	3.550	14.200

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
13.10.2023	3.550		3.550	337 Anlægsbev. til rådighedsbeløb 2024
I alt	3.550		3.550	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Randers Kommune skal sikre rent drikkevand, sikre naturen og fremme mere natur. De afsatte midler anvendes til:

- beskyttelse af drikkevandet
- biodiversitet projekter
- nye vådområder og lavbundsprojekter
- etablering og renovering af naturfremmende rekreative anlæg
- etablering og renovering af naturarealer
- etablering af afgrænsningsmuligheder på naturarealer

Miljø- og teknikudvalget orienteres en gang årligt, om de konkrete projekter, som igangsættes.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2024 er søgt i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Klimaindsats - skovrejsning

Bevillingsprogramnummer: 9258200005

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	6.121	2.000	0	0	0	8.121
Indtægter	-2.000	0	0	0	0	-2.000
I alt	4.121	2.000	0	0	0	6.121

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
16.05.2022	6.000	-2.000	4.000	Skovrejsning kommunal og medfin. privat
13.10.2022	121	0	121	B23 Tilretning sfa. prisfremskrivninger
I alt	6.121	-2.000	4.121	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Skovrejsning spiller en vigtig rolle i realiseringen af Randers Kommunes målsætninger i Klimaplanen om at reducere CO₂-udledningen med 70% i 2030. Ambitionerne for skovrejsning er store, og kommunen kan ikke nå målet alene. Derfor er eksterne samarbejder og partnerskaber med såvel private borgere som virksomheder og forsyningsselskaber en forudsætning for, at det lykkes.

Midlerne afsat til skovrejsning i 2022 og 2023 har medført, at der er peget på flere områder for skovrejsning, og at flere partnerskabsaftaler med eksterne parter er på vej.

For at understøtte realiseringen af målene om mere skov udarbejdes en strategi for skovrejsning. Strategien fastlægger retningen for det videre arbejde med skovrejsning, herunder kommunens rolle i forbindelse med privat skovrejsning.

For at understøtte de ambitiøse tiltag, der arbejdes med på skovrejsningsområdet, er der i budgetaftale 2024-2027 afsat yderligere 2 mio. kr. til skovrejsning i 2024.

Erfaringsmæssigt kan kommunale midler aktivere eksterne midler med en faktor 3-4. Det er forventningen, at samarbejdet med den statslige klimaskovfond også vil kunne give en indtægt til skovrejsning i 2024.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Gudenåstien, finansiering

Bevillingsprogramnummer: 9258200006

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	1.046	1094	0	0	0	2.140
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	1.046	1.094	0	0	0	2.140

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Gudenåen skærer sig smukt og livgivende gennem hele det østjyske – og ender smukt i Randers. Det er en å med mange fortællinger, spændende historie og stor betydning for hele livet omkring.

Dette fantastiske aktiv for Randers – og kommunerne åen i øvrigt løber igennem – kan gøres endnu mere tilgængelig for alle danskere. Det ligger i den fælles vision alle Gudenå-kommunerne har formuleret, hvor ambitionen er en 170 km lang vandrerute fra kilde til fjord.

Det samlede projekt for alle kommunerne beløber sig til godt 50 mio. kr., hvoraf ca. 4 mio. kr. vedrører sti i Randers Kommune. Der er reserveret 1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til finansiering af Gudenåstien under forudsætning af, at der sikres finansiering til den anden halvdel af udgiften fra eksterne parter.

Der er nu sikret medfinansiering fra eksterne parter samt projektorganisation, og etableringen af stien kan iværksættes. Der fremsendes sag til politisk behandling ultimo 2023, hvor der søges om anlægsbevilling til projektet. Projektet forventes gennemført i 2024 og 2025.

Det er ønsket at understøtte en øget turisme i Randers. Vandring som ferieform er i vækst, og her skal Randers være med helt fremme. En samlet Gudenåsti fra åens udspring til Randers Midtby vil understøtte fortællingen om Randers som et naturskønt område til glæde for ikke kun kommunens borgere, men også kommende turister.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Vand- og naturgenopretningsprojekter

Bevillingsprogramnummer: 9258200007

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	12.000
Indtægter	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400	-12.000
I alt	0	0	0	0	0	0

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
30.01.2023	12.000	-12.000	0	15 Vand- og naturgenopretningsprojekter
I alt	12.000	-12.000	0	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Anlægsbevillingen er afsat til gennemførelse af lovpligtige vand- og naturgenopretningsprojekter i Randers Kommune. Kommunen gennemfører projekterne og staten refunderer efterfølgende udgifterne, når projekterne er afsluttet og afrapporteret. Kommunen afholder derved et udlæg. Udgifter og indtægter kan være forskudt mellem årene.

Det forventes, at Randers kommune skal gennemføre omkring 15 vand- og naturgenopretningsprojekter finansieret af staten.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Badesø Nordre Fælled

Bevillingsprogramnummer: 9258200008

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	0	3.000	4.000	0	0	7.000
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	0	3.000	4.000	0	0	7.000

Formål og beskrivelse samt status på projektet

På baggrund af en ansøgning om støtte til projektet "Spring ud i det" omhandlende en badesø med tilhørende naturområde på Nordre Fælled har A.P. Møller fonden givet tilsagn om en bevilling på 37 mio. kr. til projektet. Det er en forudsætning for bevillingen, at Randers Kommune finansierer projektet med 7 mio. kr., og at Randers Kommune står for den fremtidige drift af badesøen.

Før badesøens endelige realisering skal der foretages supplerende undersøgelser af jordbundsforholdene og vandbalancen for bl.a. at sikre, at der er tilstrækkeligt med vand. Resultatet af undersøgelserne forventes at foreligge i efteråret 2023. Det endelige projekt for badesøen fremlægges til politisk godkendelse, når resultaterne af undersøgelserne foreligger.

Tiltrækningen af en så stor investering er til gavn for Randers Kommunes positive udvikling. I budgetaftale 2024-2027 er der derfor afsat 7 mio. kr. til realisering af projektet fordelt med 3 mio. kr. i 2024 og 4 mio. kr. i 2025.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Diverse vejprojekter, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800001

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	0	1.573	1.573	3.800	3.800	10.745
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	0	1.573	1.573	3.800	3.800	10.745

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Rammebeløb til diverse udbygnings- og vedligeholdelsesprojekter på vejnettet. Det kan f.eks. være trafiksikkerhedsprojekter, kapacitetsforbedringer og lignende.

Rammen udmøntes hvert år til konkrete anlægsprojekter i 2. halvdel af året. Det er typisk projekter, hvor det af trafiksikkerhedsmæssige eller kapacitetsmæssige årsager er nødvendigt at foretage fysiske ændringer på vejnettet.

På baggrund af corona-situationen vedtog byrådet på mødet den 18. maj 2020 at fremrykke rammen i 2021-2023 til 2020. Byrådet vedtog på samme møde at frigive midler til 3 projekter. Den 18. januar 2021 besluttede byrådet at frigive midler til yderligere 2 projekter og den 15. juni 2021 besluttede byrådet at frigive restbeløbet på den fremrykkede ramme. Der er som følge deraf ikke udmøntet midler til konkrete projekter siden medio 2021.

I årene 2024 og 2025 er rammen reduceret med 2 mio. kr. årligt, da disse midler er indgået i finansieringen af budgetaftalen for 2022-2025.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Sikre skoleveje mv., ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800002

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	0	1.257	1.257	1.257	1.257	5.027
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	0	1.257	1.257	1.257	1.257	5.027

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Rammebeløb afsat til gennemførelse af trafiksikkerhedsprojekter f.eks. på skoleveje.

Rammen udmøntes hvert år i 3-5 mindre fysiske projekter. Projekterne prioriteres ud fra en lang liste med ønsker om trafiksikkerhedsfremmende foranstaltninger. Til brug for prioritering af disse midler har forvaltningen gennemgået mere end 100 henvendelser med ønsker fra borgere om hastighedsdæmpning, henvendelser fra kommunens skoler om trafiksikkerhedsmæssige problemstillinger på skoleveje samt særlige lokaliteter, hvor der kan konstateres trafiksikkerhedsmæssige problemstillinger.

På baggrund af en helhedsvurdering har forvaltningen udpeget de henvendelser med ønsker og andre projekter, hvor der fagligt set er størst potentiale for at forbedre trafiksikkerheden. I forbindelse med gennemgangen af de mange henvendelser fra borgere har forvaltningen tillige vurderet, om nogle af disse skal tilbydes at finansiere ønskerne selv.

Som opfølgning på byrådets beslutning om fremrykning af anlægsarbejder som følge af coronakrisen, har byrådet på mødet den 15. juni 2020 vedtaget at fremrykke og udmønte rammebeløbet til Sikre skoleveje i årene 2022 og 2023 til 2021. Der er som følge deraf ikke udmøntet midler til konkrete projekter siden medio 2020.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Anlæg af cykelstier, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800003

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	0	1.257	1.257	1.257	1.257	5.027
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	0	1.257	1.257	1.257	1.257	5.027

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Miljø- og teknikudvalget har på mødet den 9. marts 2020 vedtaget en overordnet strategi for cykelstinet. I strategien er der udpeget et stinet efter funktion, som grundlag for udarbejdelse af den nye cykelstiplan. Cykelstier og -faciliteter er inddelt i 3 nedenstående funktioner:

1. Hovedstier
2. Skolekorridorer
3. Rekreative stier

Hovedstier ligger langs trafikveje. På trafikveje i by med cykelstier kører der typisk mere end 5-7.000 køretøjer i døgnet. På landet har trafikvejene med cykelstier mere end 2-5.000 køretøjer i døgnet. Hovedstier kan være afmærket med cykelbaner, som 2 minus 1 veje eller anlagt med cykelstier.

En skolekorridor er defineret som en rute, hvor der er faciliteter, som understøtter børn i at transportere sig selv mellem hjem og skole. En skolekorridor kan være veje, hvor den tilladte hastighed er 40 km/t med fartdæmpere. Der kan være lyskryds eller krydsningsheller, hvor eleverne skal krydse trafikveje. Der kan være skolepatrulje. En skolekorridor vil ikke altid være den mest direkte vej, og der kan være steder, hvor det vil være nødvendigt, at eleven trækker med cyklen på fortovej eller cykelsti på en kort strækning.

I byer med skole er der udpeget skolekorridorer mellem skolen og de enkelte bydele inden for skoledistriktet. På landet mellem byer med over 200 indbyggere er der udpeget en skolekorridor frem til distriktets skole.

Skolekorridoren vil typisk være en rute ad eksisterende veje, som afhængig af vejenes vejklasser vil have cykelfaciliteter svarende til trafikmængden og hastigheden på vejene. 2 minus 1-veje kan anvendes på mange mindre veje på landet.

Rekreative stier i eget tracé ligger separat i naturen mellem byer og kan have skiltning med regionale og nationale ruter. De rekreative stier bruges af fx pendlere og fritids cyklister. Oftest er de rekreative stier grusstier uden belysning.

Rekreative veje er mindre veje, som med skiltning i sommerhalvåret kan anvendes til at vise trafikanter, at smalle veje med under 500 køretøjer i døgnet benyttes af cyklister og gående på vejen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Ud over de stier der i forslag til strategien tildeles en kategori, vil der være stier, som fungerer som interne fordelingsstier i boligområder eller lignende. Disse stier er primært anlagt i forbindelse med byggemodning af de enkelte områder eller som sekundære rekreative stier. Det foreslås, at disse stier ikke er en del af cykelstiplanen.

Skolekorridorer har været drøftet med hver enkelt folkeskole i kommunen i løbet af foråret 2020.

I forbindelse med arbejdet med skolekorridorer er der kortlagt manglende cykelfaciliteter i korridorerne. Denne kortlægning danner sammen med en kortlægning af manglende cykelstier i hovedstinet grundlag for at prioritere de afsatte midler i rammen til anlæg af cykelstier. Rammen udmøntes hvert år i 1. kvartal.

I budgetaftalen 2023-2026 er der afsat 1,4 mio. kr. i 2023 og 1,2 mio. kr. årligt i årene 2024-2026 og frem til flere cykelstier med særligt fokus på sikre skoleveje.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Private vejes istandsættelse, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800004

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	0	900	900	900	900	3.600
Indtægter	0	-900	-900	-900	-900	-3.600
I alt	0	0	0	0	0	0

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
13.10.2023	900	-900	0	337 Anlægsbev. til rådighedsbeløb 2024
I alt	900	-900	0	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Istandsættelse af private fællesveje på de vejberettigedes regning. Projekter igangsættes efter afholdelse af vejsyn. Dispositionsrammen udgør årligt 0,9 mio. kr.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2024 er søgt i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbevillingerne tilbageføres, såfremt der ikke har været projekter.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Infrastrukturplan, reservation

Bevillingsprogramnummer: 9258800008

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	11.363	12.697	12.536	12.052	11.600	60.248
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	11.363	12.697	12.536	12.052	11.600	60.248

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ringboulevardens forlængelse sikrer en mere effektiv afvikling af den øst-vest-gående trafik i Randers by. Det er en forbindelse, der har været længe undervejs, men nu er linjeføringen for Ringboulevardens forlængelse fastlagt, og planlægning af forbindelsen er igangsat.

Realiseringen af Ringboulevardens forlængelse er en forudsætning for fortsat by- og erhvervsudvikling i den nordøstlige del af Randers Kommune. Ringboulevarden er således et vigtigt element i infrastrukturen i Randers. Derfor øges opsparingen til Ringboulevarden i regi af infrastrukturpuljen med budgetaftale 2024-2027 med yderligere 2 mio. kr. årligt i 2024-2026 og 12 mio. kr. i 2027.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Stiforbindelse Rds. Station-Busterminal

Bevillingsprogramnummer: 9258800037

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	3.640	0	0	0	0	3.640
Indtægter	0	-1.820	0	0	0	-1.820
I alt	3.640	-1.820	0	0	0	1.820

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
12.09.2022	3.640	-1.820	1.820	Anlæg af stiforbindelse/tilskud fra VD
I alt	3.640	-1.820	1.820	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Projektet omfatter anlæg af i alt ca. 0,5 km ny fællessti, som forbinder den eksisterende sti ved Randers Station med den eksisterende sti, der løber under Hvidemøllebroen. Samtidig forlægges den eksisterende stiforbindelse over Gasværksgrunden, så den løber langs med hegnet ind til banelegemet. Ved at forlægge stien vil der ikke være krydsende biltrafik over stien og ingen stop for cyklister. Samtidig skabes et nyt sammenhængende parkeringsområde.

Ved at skabe en direkte forbindelse til stien, der fører til Randers Station, vil cyklisternes komfort forbedres væsentligt, da cyklister mellem den centrale del af Randers og Randers Station i dag må køre en forholdsvis stor omvej, med mindre de vælger at køre på en ujævn og grusbelagt parkeringsplads.

I østlig retning mod Randers midtby bliver stien koblet sammen med den eksisterende fællessti forbi Randers Regnskov, hvor den fordeler sig til Den Blå Bro, Gudenåstien og den dobbeltrettede cykelsti til Busterminalen i Randers midtby.

Den nye dobbeltrettede cykelsti bliver ca. 0,5 km og anlægges med en bredde på 3 meter. Den eksisterende sti udvides fra ca. 2 meter til 3 meter. Stiens belægning er asfalt.

Projektet forventes anlagt medio 2024.

Byrådet besluttede den 12. september 2022 at give en anlægsbevilling på 3,64 mio. til udførelse af projektet samt til en indtægt på 1,82 mio. kr. svarende til 50 % af at de samlede omkostninger, der er finansieret af cykelstipuljen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Infrastruktur, koordinering/styring

Bevillingsprogramnummer: 9258810040

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	5.000
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	5.000

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
27.03.2023	1.000	0	1.000	81 Projektledelse og koordination
12.10.2023	1.000	0	1.000	337 Anlægsbev. til rådighedsbeløb 2024
I alt	2.000	0	2.000	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Med budgetaftale 2023-2026 blev der afsat ressourcer fra de eksisterende og kommende infrastrukturprojekter til ekstra bemanning til koordinering og styring af projekterne, herunder til opgaver knyttet til inddragelsesprocesser, kommunikation og analysearbejde. De ekstra ressourcer finansieres af anlægsbudgetterne til de konkrete infrastrukturprojekter. Der kan prioriteres op til 1 mio. kr. årligt til arbejdet.

Byrådet besluttede på mødet den 27. marts 2023, at der til koordinering og styring af infrastrukturprojekterne gives et rådighedsbeløb på 0,4 mio. kr. årligt finansieret af infrastrukturpuljen og et rådighedsbeløb på 0,6 mio.kr. årligt finansieret af de afsatte midler til opsparing til Klimabroen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Støjafskærmning i Helsted

Bevillingsprogramnummer: 9258810041

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	2.000	0	6.500	0	0	8.500
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	2.000	0	6.500	0	0	8.500

Formål og beskrivelse samt status på projektet

I samarbejde med Vejdirektoratet skal der etableres en 7 m høj støjskærm fra Viborgvej og op til Svejstrupvej. Vejdirektoratet finansierer anlæggelsen af støjskærmen fra Viborgvej og op til Campen auktioner. Strækningen fra Campen auktioner og op til Svejstrupvej finansieres af Randers Kommune.

Der er i kommunens budget allerede afsat 2 mio. kr. til støjskærm langs E45. I budgetaftale 2024-2027 reserveres yderligere 6,5 mio. kr., så der er sikkerhed for, at støjafskærmningen bliver etableret.

Projektet udbydes i samarbejde med Vejdirektoratet primo 2024 og forventes anlagt fra medio 2024 til primo 2025.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Beholdere/undergrundscontainere 2023-24

Bevillingsprogramnummer: 9554200002

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	39.000	7.352	0	0	0	46.352
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	39.000	7.352	0	0	0	46.352

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
27.02.2023	46.000	0	46.000	45 Beholdere/undergrundscontainere
12.10.2023	352	0	352	337 Prisfremskrivning, rådighedsbeløb 2024
I alt	46.352	0	46.352	

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Byrådet godkendte den 27. februar 2023 anlægsbevilling på 46 mio. kr. til anskaffelse af beholdere og ombygning af undergrundsstationer. Anlægsprojektet udføres i 2023 og 2024. Projektet knytter sig til Ressource- og affaldsplanens tema 3: Mere og bedre sortering der nytter.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Udbyhøjfærge - dokning 2025

Bevillingsprogramnummer: 9258820004

Rådighedsbeløb (2024-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2024 (årets priser)	2024	2025	2026	2027	I alt
Udgifter	0	0	2.500	0	0	2.500
Indtægter	0	0	-1.250	0	0	-1.250
I alt	0	0	1.250	0	0	1.250

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Randers Kommune varetager driften af Randers Fjord Færgesfart ifølge driftsoverenskomst mellem Randers Kommune og Norddjurs Kommune. Drifts- og anlægsudgifter finansieres af kommunerne med 50% fra hver kommune.

Udbyhøj kabelfærge skal rutinemæssigt reoveres i tørdok hvert 4. år. Næste forventede dokning er således i 2025.

I forbindelse med dokning udføres sædvanligvis rensning og maling af bund, maling af skrog og aptering, reovering af fendersystem/broklapper, eftersyn af sø-ventiler/blokma-kølere/zinkklodser samt diverse rutinemæssige eftersyn i henhold til Søfartsstyrelsens krav. Herudover reoveres motorer og wirespil/landstrømspil samt det hydrauliske system til broklapper/landstation til opstramning af wirer.

Samlet udgift til dokning forventes at udgøre 2,5 mio. kr., hvoraf Randers Kommunes udgift er 1,25 mio. kr.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen er kendetegnet ved, at de enkelte delområder er finansieret af brugerne via takstbetaling. Områderne er Rottebekæmpelse og Kirkegårde, som begge er indenfor den kommunale serviceramme, samt Affald og Genbrug, som er et brugerfinansieret område udenfor servicerammen. Takstfinansiering indebærer, at der på det enkelte område over tid skal være balance mellem udgifter og indtægter fra taksterne.

Fakta

Antal rotteanmeldelser (2022):	3.017 stk.
Rottespærre kommunale institutioner:	249 stk.
Intelligente fælder:	1.000 stk.
Antal rottefængere:	6 stk.
Kommunale kirkegårde:	2 stk.
Areal kirkegårde:	18 ha.
Restaffald pr. borger (2021):	132 kg.
Årlig affaldsudgift for typisk enfamiliehus (2023):	2.498 kr.

Politikker

Klima-, natur- og miljøpolitik

Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker

2. Hovedtal

2.1 Drift

Tabellen viser budgettet på drift fra 2024-2027 på bevillingsområdet opdelt på servicerammen og uden for servicerammen.

Miljø og teknik, takstfinansieret (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Servicerammen	0,0	0,0	0,0	0,0
Rottebekæmpelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Kirkegårde	0,0	0,0	0,0	0,0
Uden for servicerammen	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0
Affald og Genbrug	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0
I alt	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 1

2.1.1 Servicerammen

Rottebekæmpelse

Det er en kommunal opgave at foretage en effektiv rottebekæmpelse. Det omfatter tillige opsætning af rottespærre mv. Tabellen viser, at der årligt budgetteres med et budget i balance (nul-budget). Udgifter til rottebekæmpelsen er budgetlagt med 8,0 mio. kr. årligt, hvilket modsvarer af indtægter fra takstbetaling. Indtægten fra takstbetaling på 8,0 mio. kr. er uændret i forhold til 2023.

Kirkegårde

Kirkegårdene hører organisatorisk under aftaleenheden Driftsafdelingen, og omfatter Østre og Nordre kirkegårde med et samlet areal på 18 ha. Byrådet besluttede i 2011, at kirkegårdene skulle være 100% takstfinansieret.

Tabellen viser, at der budgetteres med balance mellem indtægter og udgifter, og at kirkegårdene dermed ikke påvirker kommunens skattefinansierede område. Udgifterne til drift af de to kommunale kirkegårde er budgetteret med 10,9 mio. kr. inklusiv hensættelser til fremtidige anlægsinvesteringer på 1,4 mio. kr. Indtægterne fra takstbetaling er budgetteret med 10,9 mio. kr., og taksterne skal dermed dække samtlige direkte og indirekte omkostninger samt hensættelser.

2.1.2 Uden for servicerammen

Affald og Genbrug

Affald og Genbrug ligger uden for den kommunale serviceramme og er et brugerfinansieret område. Affaldsområdet er organisatorisk delt i indsamlingsordninger, affaldsterminalen samt genbrugspladser. Tabellen viser, at der i 2024 til 2027 er budgetlagt med nettoindtægter for 13,0 mio. kr. årligt. Driftsbudgettet afspejler målsætningen om dels afvikling af områdets gæld til kommunekassen senest i 2025, dels afdrag af anlægsinvestering i nye beholdere og ombygning af undergrundsstationer for 46 mio. kr. i 2023 og 2024 frem mod 2027. Der er budgetteret med samlede årlige indtægter for 180,2 mio. kr., mens udgifterne udgør 167,2 mio. kr.

2.2. Anlæg

Tabellen viser budgettet på anlæg fra 2024-2027 opdelt på anlægsprojekter.

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Beholdere/undergrundscontainere 2023-24	7,4	0,0	0,0	0,0
I alt	7,4	0,0	0,0	0,0

Note: Tabellen indeholder kun de anlægsprojekter, som har budget i 2024-2027. Der kan således være igangværende anlægsprojekter, som ikke er nævnt her.

Byrådet godkendte den 27. februar 2023 (BY 27/2-2023, pkt. 45) anlægsbevilling på 46 mio. kr. til anskaffelse af beholdere og ombygning af undergrundsstationer. Anlægsprojektet udføres i 2023 og 2024. Projektet knytter sig til Ressource- og affaldsplanens tema 3: Mere og bedre sortering der nytter. Udgiften forventes at udgøre 46 mio. kr. fordelt med 39 mio. kr. i 2023 og 7,4 mio. kr. i 2024.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 1

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om anlægsprojekterne på området.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1 Aktuel status

I januar 2023 vedtog byrådet ny handleplan for grøn rottebekæmpelse 2023-2025 (BY 30/1-23, pkt. 14). Den nye plan omhandler en giftfri rottebekæmpelse, grøn omstilling af bekæmpelsen samt fastsættelsen af serviceniveauet for rottebekæmpelsen. Det er forudsat i budgettet, at handleplanen kan finansieres med en uændret takstindtægt på 8,0 mio. kr.

Taksten for opkrævning af rottebekæmpelse er indtil 2023 blevet opkrævet over ejendomsskatten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien. Boligforliget Tryghed om boligbeskatningen betyder imidlertid, at opkrævning af ejendomsskat i 2024 overgår til staten, mens opkrævning for rottebekæmpelse forbliver en kommunal opgave. Det har bl.a. den konsekvens, at taksten fremover fastsættes som en takst pr. bygnings m² (antal m² i BBR-registret). Det samlede beløb, som opkræves, er uændret, men enkelte boligejere vil opleve, at den årlige udgift til rottebekæmpelse stiger, mens andre vil opleve et fald.

På Kirkegårde hensættes årligt et beløb til udskiftning af krematorieovn, renoivering af krematoriebygning samt andre bygningsforbedringer, som på sigt vil indebære større anlægsudgifter. Disse udgifter skal finansieres via taksterne. Primo 2023 var der opsparet 6,4 mio. kr.

På affaldsområdet har taksterne i en årrække frem til 2020 været for lave i forhold til de faktiske omkostninger, hvilket betyder, at brugerne har betalt for lidt for indsamling af deres affald. Dermed er der opstået en gæld til kommunekassen, som primo 2023 udgjorde 18,2 mio. kr. Der er budgetteret med gradvis afvikling af gælden frem mod 2025. Herefter afdrages investering i nye beholdere og ombygning af undergrundsstationer svarende til 46 mio. kr.

Folketinget indgik i juni 2020 en politisk aftale om en klimaplan for en grøn affaldssektor. Det primære formål med klimaplanen er at optimere affaldssektoren ved blandt andet at opstille mål om klimaneutralitet, udsortering af plast og større genanvendelse af affald. Klimaplanen lægger grundlæggende op til en ny strukturering af affaldssektoren, og i august 2022 blev klimaplanen suppleret med aftale om selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser. Aftalerne får betydning for hele affaldsområdet i fremtiden. Aftalegrundlaget lægger op til, at der skal indsamles i 10 fraktioner husstandsnaert, at de kommunale aktiviteter omkring efterbehandling af affald skal selskabsgøres og sælges, at der fastsættes frist for indsamling af tekstilaffald, at der indføres et styrket affaldstilsyn og strømlinet praksis, at der sikres en robust regulering af affaldsgebyret samt, at kommunernes levering af affaldsydelser selskabsgøres.

Det er fortsat uafklaretheder omkring den endelige udmøntning af flere af aftalepunkterne. Den endelige lovgivning er således endnu ikke vedtaget. Dog er der allerede nu krav om, at kommunen skal indsamle de 10 fraktioner, og senest fra den 1. januar 2025 skal det ske i opdelte fraktioner. Dette indebærer bl.a. anskaffelse af nye beholdere samt ombygning af eksisterende undergrundsstationer.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 1

Byrådet har vedtaget Ressource- og affaldsplan 2027 (BY 5/12-2022, pkt. 485), som beskriver en række initiativer på affaldsområdet de kommende år, herunder indsamling af affald i 10 fraktioner. I budgetlægningen samt fastsættelse af gebyrerne er indregnet de økonomiske konsekvenser af Ressource- og affaldsplanens tema 3: Mere og bedre sortering der nytter.

I 2020 afgjorde Landsskatteretten, at kommunen ikke skal opkræve og afregne moms ved levering af renovationsydelser til private grundejere og grundejerforeninger. Det medfører, at kommunen kan have et krav over for SKAT som følge af for meget afregnet moms. Forvaltningen er i samarbejde med revisionsfirmaet BDO i gang med at opgøre et eventuelt krav for perioden 2012-2023.

Skattestyrelsen har den 3. november 2023 udsendt endeligt styresignalet, som indarbejder de nye momsregler på affaldsområdet. Styresignalet betyder, at Randers Kommune senest i 2025 skal opkræve takster uden moms, og at der for hele perioden 2012-2024 skal laves momsopgørelse og indsendes et eventuelt krav til SKAT. En tilbagebetaling af moms vil i givet fald nedbringe gælden på området tilsvarende.

3.2 Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder ingen tiltag på det takstfinansierede område.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

1. Supplerende beskrivelse af området

Tabellen viser bevillingsområdets budget på drift for 2024 fordelt på udgifter og indtægter.

Miljø og teknik, takstfinansieret (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
Serviceammen	19,4	-19,4	0,0
Rottebekæmpelse	8,0	-8,0	0,0
Kirkegårde	11,4	-11,4	0,0
Uden for serviceammen	167,2	-180,2	-13,0
Affald og Genbrug	167,2	-180,2	-13,0
I alt	186,6	-199,6	-13,0

I de efterfølgende afsnit er områderne beskrevet enkeltvist. Områderne kan både indeholde udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1 Serviceammen

1.1.1 Rottebekæmpelse

Kommunalbestyrelsen skal jf. bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter sørge for, at der foretages en effektiv rottebekæmpelse. Foruden bekæmpelsen omfatter det også opsætning af rottespærre mv. Bekæmpelse af rotter er takstfinansieret, og udgifter og indtægter skal over årene hvile i sig selv. I budget 2024 er der afsat 8,0 mio. kr. til indsatsen, som modsvares af indtægter fra takster, der udgør 8,0 mio. kr.

Området har tidligere haft en gæld til kommunekassen, hvilket primo 2023 blev vendt til en opsparing på 0,8 mio. kr. Som en konsekvens heraf blev takstindtægten reduceret fra 8,5 mio. kr. i 2022 til 8,0 mio. kr. i 2023. I 2024 fastholdes indtægten med 8,0 mio. kr. dog med opmærksomhed på, at opsparingen på sigt skal nedbringes.

1.1.2 Kirkegårde

Kirkegårdene hører organisatorisk under Driftsafdelingen, og omfatter Østre og Nordre kirkegårde med et samlet areal på 18 ha. Byrådet besluttede i 2011, at kirkegårdene skulle være 100% takstfinansieret.

Udgifter til drift af de to kommunale kirkegårde er budgetteret til 11,4 mio. kr. Heri indgår hensættelser til fremtidige anlægsinvesteringer på 1,5 mio. kr. Indtægterne fra brugerbetaling er budgetteret til 11,4 mio. kr., og taksterne skal dermed dække samtlige direkte og indirekte omkostninger samt hensættelser. Kirkegårdene belaster således ikke kommunens skattefinansierede områder.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

1.2 Uden for servicerammen

1.2.1 Affald og Genbrug

Affald og Genbrug samlet beskrivelse

Affald og Genbrug ligger uden for den kommunale serviceramme og er i henhold til budget- og regnskabssystem for kommuner et brugerfinansieret område. I 2024 er der budgetteret med udgifter for i alt 167,2 mio. kr. og indtægter for 180,2 mio. kr. Samlet en nettoindtægt på 13,0 mio. kr. Området er opdelt i indsamlingsordninger, affaldsterminal og genbrugspladser, og i tabellen nedenfor ses budgetbeløbene for 2024 angivet i mio. kr.

Affald og Genbrug (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
I alt Affald og Genbrug	167,2	-180,2	-13,0
Indsamlingsordninger	96,0	-105,0	-9,0
Affaldsterminalen	39,9	-41,4	-1,5
Genbrugspladser	31,3	-33,8	-2,5

I alt 76 medarbejdere er beskæftiget i Affald og Genbrug, hvoraf 62 (svarende til 44,9 årsværk) arbejder på affaldsterminalen og genbrugspladserne. Herudover er der 14 medarbejdere, som varetager udbud, kundebetjening, skoletjeneste, planlægnings- og udviklingsopgaver. Der arbejdes løbende med effektiviseringer af området, samt med implementering af initiativer i Ressource- og affaldsplanen.

Affald og Genbrug opererer indenfor nedenstående lovgrundlag:

- Lov om miljøbeskyttelse
- Affaldsbekendtgørelsen
- Lov om afgift af affald og råstoffer

Indsamlingsordninger

Indsamlingsordningerne vedrører indsamling af dagrenovation/restaffald, madaffald, genbrug og storskrald, samt farligt affald fra private husstande, kommunale institutioner, samt dagrenovationslignende affald fra andre offentlige institutioner og erhverv. Budgetfordelingen for 2024 på de enkelte ordninger fremgår af tabellen nedenfor.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

Indsamlingsordninger (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
I alt Indsamlingsordninger	167,2	-180,2	-13,0
Indsamlingsordninger, fælles formål	0,0	0,0	0,0
Ordninger for dagrenovation	54,7	-60,2	-5,5
Ordninger for storskrald og haveaffald	6,4	-6,4	0,0
Ordninger for mad, papir, pap, glas, metal mv.	31,8	-35,3	-3,5
Ordninger for farligt affald og tekstilaffald	2,5	-2,5	0,0
Øvrige ordninger	0,6	-0,6	0,0

Bemærkning: Indsamlingsordninger, fælles formål omfatter udgifter til planlægning, administration og information, samt borgerhenvendelser om affald. Fælles udgifter overføres til de enkelte ordninger, hvorfor udgiftsbudgettet er nul.

Indsamling af affaldsfraktionerne er udliciteret og løses af eksterne leverandører. De indsamlede mængder afleveres til affaldsterminalen til omlastning eller anden klargøring til transport. Andre fraktioner leveres direkte til eksterne modtagere.

Ordninger for dagrenovation er den største af indsamlingsordningerne, som foruden restaffald også omfatter indsamling af madaffald. Af de samlede udgifter på 54,7 mio. kr. udgør udgifterne til indsamling 29,4 mio. kr., mens udgifterne til afsætning er budgetteret til 12,7 mio. kr. Hertil kommer udgifter for 4,7 mio. kr. bl.a. til løbende udskiftning af beholdere. Dagrenovation bærer herudover 8,2 mio. kr. af fællesudgifterne til administration, IT, annoncering mv. Indtægterne på 60,2 mio. kr. er gebyrer for renovation fra private og erhverv.

På storskraldsordningen udgør udgifterne 6,4 mio. kr., hvoraf 3,8 mio. kr. er afsat til indsamling. Indtægter på 6,4 mio. kr. er en del af genbrugstaksten, som opkræves af private husstande.

På genbrugsområdet, der omfatter ordninger for glas, papir, pap og metal, udgør udgifterne til indsamling 17,9 mio. kr. Til maj 2024 udrulles indsamling af 10 fraktioner, hvilket betyder, at antallet af beholdere hos private husstande forøges med ca. 26.500 nye beholdere til indsamling af pap og papir. Samtidig øges antallet af containere, ligesom der skal etableres nye undergrundsstationer. I budgettet er indregnet, at udvidelse af genbrugsordningen medfører udgiftsstigning på 8,6 mio. kr. sammenlignet med budget 2023. Den primære årsag til stigningen er øgede udgifter som følge af indsamling af flere beholdere svarende til 5,3 mio. kr., mens øvrige driftsudgifter stiger med 2,5 mio. kr. Budget til indsamling udgør 17,9 mio. kr., mens afsætning udgør 5,8 mio. kr. Hertil kommer fælles udgifter for 7,0 mio. kr. og udgifter til beholdere mv. for 1,1 mio. kr. På indtægtssiden betyder de øgede driftsudgifter, at gebyrindtægten er forhøjet til 35,4 mio. kr.

Afsætningspriserne for genanvendelige materialer kan svinge fra år til år afhængigt af udviklingen på markedet. I budgetlægningen er forudsat nogenlunde samme afsætningspriser, som i 2023. De fleste genbrugsfraktioner leveres til affaldsterminalen før de leveres til genbrugsindustrien.

Affaldsterminalen

Affaldsterminalen modtager affaldsfraktioner primært fra indsamlingsordningerne og genbrugspladserne, men også fra virksomheder. Der er hidtil foretaget sortering, omlastning og

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

behandling af affaldsfraktionerne i de forskellige behandlingsanlæg før fraktionerne afsættes til genanvendelse, sendes til forbrænding eller lægges på deponi.

Ændring i affaldsbekendtgørelsen og øvrige bestemmelser betyder imidlertid, at sorteringsanlæggene nedlukkes i løbet af 2024, da de nye fraktioner, der indsamles fra 1. maj skal afsættes ubehandlet til private. Der må dog fortsat ske omlastning og klargøring til transport f.eks. ved at presse affaldet. Bortfald af sorteringsopgaven vil på den ene side give driftsbesparelser, omvendt vil det påvirke afsætningspriserne, at fraktionerne sorteres mindre. Det er vanskeligt at vurdere, om det samlet set vil betyde flere eller færre udgifter på at drifte affaldsterminalen. I budget 2024 er det forudsat, at udgiftsniveauet alt andet lige vil være det samme.

Affaldsterminalen (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
I alt Affaldsterminalen	39,9	-41,4	-1,5
Affaldsterminal, fælles formål	0,0	0,0	0,0
Omlastestation for restaffald mv.	10,6	-10,6	0,0
Mellemdeponi for brændbart affald	3,9	-3,9	0,0
Beholderværksted	0,0	0,0	0,0
Den kontrollerede losseplads - deponi	5,6	-5,6	0,0
Gasudvindingsanlæg losseplads	0,3	-0,3	0,0
Presser- og sorteringsanlæg	10,3	-10,3	0,0
Sorteringsanlæg for metal, glas og plast	6,8	-6,8	0,0
Sorteringspl. deponi og brændbart affald	0,9	-0,9	0,0
Omlastestation, madaffald	1,5	-3,0	-1,5

For affaldsterminalen under ét er budgetteret med udgifter for 39,9 mio. kr. Heraf udgør afsætning 19,9 mio. kr., mens udgifter til personale, maskiner og materiel mv. samt fællesudgifter summer til 21,0 mio. kr. Der er budgetteret med indtægter for 41,4 mio. kr., som primært er betaling for modtagelse af affaldsfraktioner. Af disse udgør den interne betaling fra indsamlingsordninger og genbrugspladser 31,7 mio. kr., mens 4,4 mio. kr. er betaling fra virksomheder. Indtægter fra salg af genanvendelige materialer som metal, aluminium, plast samt indvinding af gas er budgetteret med 5,2 mio. kr.

For de enkelte anlæg er der budgetteret med, at indtægter fra intern afregning dækker driftsudgifterne til behandling og afsætning mv. af affaldsfraktionerne. Undtaget er omlastestation for madaffald, hvor der afskrives 1,4 mio. kr. på anlægsinvestering. Forbehandlingsanlæg for madaffald nedlægges 1. januar 2024, hvorefter madaffaldet transporteres til behandling ved en privat aktør.

Tidligere blev der deponeret store mængder på lossepladsen, men i dag udgør det kun en mindre del af alle de aktiviteter, der foregår her. Omlastning og mellemdeponi er de største aktiviteter på området. Her modtages restaffald, som omlastes til større containere og sendes til forbrænding.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

Genbrugspladser

Området omfatter genbrugspladserne i Randers, Langå, Asferg og Øster Tørslev og budgettet for 2024 ses i tabellen nedenfor.

Genbrugspladser (mio. kr.)	Udgift 2024	Indtægt 2024	Netto 2024
I alt Genbrugspladser	31,3	-33,8	-2,5
Genbrugspladser, fælles	1,1	-30,5	-29,4
Genbrugspladsen, Randers	18,0	-1,8	16,2
Genbrugspladsen, Langå	3,3	-0,3	3,0
Genbrugspladsen, Asferg	4,9	-0,6	4,3
Genbrugspladsen, Øster Tørslev	4,0	-0,6	3,4
I alt Genbrugspladser	31,3	-33,8	-2,5

Genbrugspladserne modtager omkring 55.000 tons affald om året i mere end 40 forskellige fraktioner. Af den samlede mængde går ca. 88% til genbrug, 8% til forbrænding, og kun 4% til deponi. De samlede udgifter udgør 31,3 mio. kr., heraf er der budgetlagt med 17,3 mio. kr. til afsætning af genanvendelige materialer. Det er primært intern afsætning til affaldsterminalen for 11,8 mio. kr., mens afsætning til eksterne udgør 5,5 mio. kr. De øvrige driftsudgifter er primært til driftspersonale, maskiner og bygninger samt en andel af de fælles administrative udgifter.

Omkostningerne på genbrugspladserne dækkes af to forskellige gebyrer for samlet 29,7 mio. kr. For private husstande opkræves et fast gebyr for brug af genbrugspladserne, som samlet udgør 27,5 mio. kr. Virksomheder kan omvendt betale for en mærkatordning, som giver adgang til pladserne. Herudover er der indtægter for 3,3 mio. kr. fra salg af genanvendelige materialer som f.eks. jern og metaller.

2. Budgetforudsætninger

Det samlede budget til bevillingsområdet er dannet på baggrund af sidste års vedtagne budget, tillagt pris- og lønfremskrivninger, givne tillægsbevillinger i løbet af året, ændringer fra lov- og cirkulæreprogrammet samt demografireguleringer.

Budgettet på det takstfinansierede område fastlægges hvert år med afsæt i, at de enkelte områder er takstfinansierede og over tid skal hvile i sig selv. Rottebekæmpelsen viste primo 2023 en opsparing i kommunekassen på 0,8 mio. kr., og der er i 2024 budgetlagt med, at opsparingen ikke skal vokse (indtægter og udgifter er budgetteret i balance (0-budget)).

For Kirkegårde budgetteres ligeledes med et balanceret budget, hvori der er budgetlagt med en opsparing til fremtidige anlægsinvesteringer. I budget 2024 og frem udgør denne opsparing 1,5 mio. kr., som hensættes til udskiftning af krematorieovn, renovering af krematoriebygning og andre bygningsforbedringer mv., som på sigt vil indebære større anlægsudgifter, der skal finansieres via taksterne. Primo 2023 var der opsparet 6,4 mio. kr.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

På området Affald og Genbrug er der i driftsbudgettet budgetlagt med en nettoindtægt på 13,0 mio. kr. til gradvis afvikling af gæld samt afdrag af anlægsinvesteringer for 46 mio. kr. Udviklingen i affaldsområdets mellemværende med kommunen kan ses i nedenstående tabel, som beskrives i det følgende.

Mellemværende (mio. kr.)	R2018	R2019	R2020	R2021	R2022	Forv. R2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Status primo	22,8	36,6	43,9	55,5	32,1	18,2	31,3	43,3	30,3	17,3
Drift	13,9	7,3	5,1	-23,9	-14,1	-8,0	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0
Anlæg	0,0	0,0	6,5	0,4	0,2	21,0	25,0	0,0	0,0	0,0
= Årets resultat	13,9	7,3	11,6	-23,5	-13,9	13,0	12,0	-13,0	-13,0	-13,0
Status ultimo	36,6	43,9	55,5	32,1	18,2	31,3	43,3	30,3	17,3	4,3
<i>Heraf mellemværende på ordninger</i>	<i>45,3</i>	<i>53,0</i>	<i>64,9</i>	<i>41,7</i>	<i>28,1</i>	<i>41,6</i>	<i>53,9</i>	<i>41,3</i>	<i>28,6</i>	<i>15,9</i>
<i>Heraf hensættelse til deponi</i>	<i>-8,7</i>	<i>-9,0</i>	<i>-9,3</i>	<i>-9,7</i>	<i>-9,9</i>	<i>-10,4</i>	<i>-10,7</i>	<i>-11,0</i>	<i>-11,3</i>	<i>-11,7</i>

Note: minus betyder, at forbrugerne har tilgodehavende hos kommunen og plus, at forbrugerne har gæld til kommunen.

Affald og Genbrug er et brugerfinansieret område, hvilket betyder, at udgifter og indtægter over tid skal være i balance. I en årrække frem til 2020 har gebyrerne været sat for lavt i forhold til de faktiske omkostninger, hvilket har betydet, at forbrugerne har betalt for lidt for indsamling af deres affald. Der er dermed opstået en gæld til kommunekassen, som primo 2023 udgjorde 18,2 mio. kr. Ses der imidlertid bort fra lovpligtig hensættelse til lukning af deponi, så var området's gæld 28,1 mio. kr.

I forbindelse med budget 2021-2024 godkendte byrådet en plan for afvikling af affaldsområdets gæld frem mod 2025. Planen indebar en markant forøgelse af gebyrerne dels til finansiering af de stigende udgifter, så der er balance i budgettet, dels for at kunne afvikle gæld. Planen er videreført i budget 2024-2027, idet der i driftsbudgettet er budgetlagt med en nettoindtægt på 13,0 mio. kr. til gradvis afvikling af gælden frem mod 2025. Budgettet fastholdes herefter til afdrag af investeringen i nye beholdere mv., hvor den samlede bevilling for 2023 og 2024 udgør 46 mio. kr. Tabellen viser, at gælden på ordningerne herefter forventes at være 53,9 mio. kr. ultimo 2024 faldende til 15,9 mio. kr. ultimo 2027. Samtidig stiger hensættelse til lukning af deponi og vil ultimo 2027 udgøre en opsparing på 11,7 mio. kr. I afsnit 4.2.1 redegøres for takstudviklingen for en typisk husstand.

3. Ændringer på området

På baggrund af budgetforudsætningerne viser tabellen, hvilke ændringer der er indarbejdet i budgettet siden udgangspunktet fra sidste års vedtagne budget.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

Ændringer siden budget 2023 (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Udgangspunkt 2023-budget (2024-priser)	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
PL og øvrige ændringer				
Affald – justering af budget år 2026-27	0,0	0,0	-13,8	-13,8
Affald – justering af budget iht. gældsafviklingsplan	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9
Rottebek. – justering af budget	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
PL og øvrige ændringer	0,1	0,1	1,1	1,1
Ændringer fra tidligere år				
Affald – justering af budget (B2023)	0,0	0,0	12,8	12,8
Rottebek. – justering af budget (B2023)	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Rottebek. – justering af budget (B2022)	0,8	0,8	0,8	0,8
I alt	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0

3.1 Budgetaftale 2024-2027

Der er ingen ændringer som følge af budgetaftale 2024-2027.

3.2 Demografi

Der er ingen demografireguleringer på området.

3.3 Budgetaftaler tidligere år

Der er ingen ændringer som følge af budgetaftaler tidligere år.

3.4 Tillægsbevillinger og omplaceringer

Der er ingen ændringer som følge af tillægsbevillinger og omplaceringer.

3.5 PL og øvrige ændringer

Der er foretaget administrative ændringer i budget 2024 til 2027 i henhold til, at budgettet på det takstfinansierede område fastlægges årligt med udgangspunkt i, at de enkelte områder er takstfinansierede og over tid skal hvile i sig selv. Dette er beskrevet i afsnit 2 ovenfor.

På affaldsområdet er der foretaget en justering på -13,8 mio. kr. i 2026 og 2027, som skyldes, at nettooverskuddet i driftsbudgettet er videreført efter 2025.

3.6 Ændringer fra tidligere år

Administrative ændringer fra tidligere år.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

4. Yderligere oplysninger

4.1 Aftaleenheder

Området omfatter to aftaleenheder:

- Affaldsterminalen
- Kirkegårde (indgår i aftaleenheden "Driftsafdelingen")

4.2 Takster og nøgletal

4.2.1 Takster

Udgifter til områderne Rottebekæmpelse og Kirkegårde finansieres af brugerne.

For Rottebekæmpelsen er opkrævningen tidligere sket via ejendomsskattebilletten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien. I 2024 er metoden imidlertid ændret således, at der i stedet opkræves en takst efter bygningens størrelse (antal m² i BBR-register). Ændringen af takstberegningsgrundlaget betyder, at nogle borger vil opleve at betale mere for rottebekæmpelse, mens andre vil betale mindre. Det samlede beløb, der opkræves for rottebekæmpelse i 2024, er uændret i forhold til i 2023 svarende til 8 mio. kr. Taksten var i 2023 11,56 kr./årligt pr. 100.000 kr. i ejendomsværdi. I 2024 udgør taksten 0,72 kr. pr. BBR. m².

På kirkegårdsområdet er der fastsat takster for de enkelte ydelser. Taksterne fremskrives årligt med det nye pris og lønsvækst. Alle takster fremgår af takstkataloget, som indgår i budgetmaterialet og som offentliggøres på kommunens hjemmeside efter budgetvedtagelsen

På området Affald og Genbrug er der samlet budgetteret med gebyrindtægter for 134,7 mio. kr. Det er en stigning i forhold til 2023, hvor der var budgetteret med 124,0 mio. kr. Hovedårsagen til, at gebyrindtægten stiger, er de øgede driftsudgifter i forbindelse med indsamling af 10 fraktioner.

Taksterne for de private husstande er opdelt i tre særskilte områder. Dels et gebyr for tømning og behandling af restaffald afhængig af størrelsen af husstandens affaldsbeholder, dels et gebyr for alle øvrige indsamlingsordninger, og endelig et gebyr for genbrugspladser. De to sidste er faste gebyrer for alle husstande. Fra 2021 er ordningen for indsamling af madaffald inkluderet i gebyret for dagrenovation. Tidligere var det en del af genbrugsgebyret.

I tabellen nedenfor ses gebyr for et typisk enfamiliehus med en 240 liters 2-delt beholder til rest- og madaffald og 14-dagstømning, som er den mest almindelige kombination. Den samlede udgift lå nogenlunde fast i perioden 2017-2018, men blev forhøjet i 2019 og igen i 2020. I 2021 blev gebyrerne yderligere forhøjet som følge af gældsafvikling og niveauet blev fastholdt frem til 2023 med knap 2.500 kr. årligt inkl. moms. I 2024 er genbrugsgebyret forhøjet med 258,50 kr. grundet indsamling af en ekstra beholder, mens gebyr til dagrenovation og genbrugspladser er fastholdt på niveau med 2023.

Tabellen viser gebyrer inklusiv moms for et typisk enfamiliehus

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

Gebyr inkl. moms	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dagrenovation 1)	450,00	415,00	382,50	437,50	993,75	993,75	1.062,50	1.059,75
Genbrug 2)	562,50	610,00	912,50	930,00	783,75	783,75	775,00	1.033,50
Genbrugspladser	512,50	512,50	537,50	625,00	718,75	718,75	660,00	660,00
I alt	1.525,00	1.537,50	1.832,50	1.992,50	2.496,25	2.496,25	2.497,50	2.753,25

Noter:

Note 1) Fra 2021 indgår tømning af madaffald i dagrenovationsgebyret. Denne har tidligere været opkrævet som en del af genbrugsgebyret. I gebyret indgår fradrag for skel.

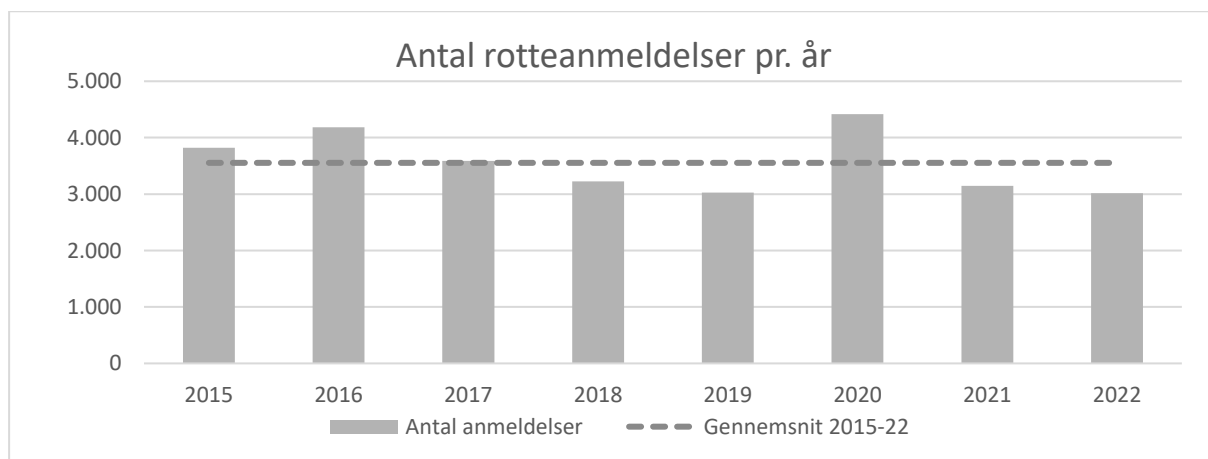
Note 2) 2-delt 240 liters beholder 14-dagestømning rest- og madaffald, genbrugsindsamling papir og MGP-emballage, 0-5 meter fra skel, miljøkasser, storskrald 11 gange om året, genbrugspladser.

Gebyrerne for renovationsydelser til private opkræves inklusiv moms. Skattestyrelsen har den 3. november 2023 udsendt endeligt styresignal, som indarbejder de nye momsregler på affaldsområdet. Styresignalet betyder, at Randers Kommune senest i 2025 skal opkræve takster uden moms, og at der for hele perioden 2012-2024 skal laves momsopgørelse og indsendes et eventuelt krav til SKAT. En tilbagebetaling af moms vil i givet fald nedbringe gælden på området tilsvarende.

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#)

4.2.2 Nøgletal

Antallet af rotteanmeldelser svinger fra år til år, hvilket har konsekvenser for udgifterne i det enkelte år. I 2020 var der 4.417 anmeldelser, hvilket faldt til 3.017 anmeldelser i 2022. Det svarer til et fald på 32%. Gennemsnittet for perioden 2015 til 2022 ligger på 3.554 anmeldelser årligt. Foruden antal anmeldelser har metode til bekæmpelse af rotter betydning for udgiftsniveauet. I de seneste år er indsatsen gået i retning af mere bæredygtig og grøn bekæmpelse.

På affaldsområdet er ambitionen, at affaldsmængderne skal reduceres over tid gennem affaldsforebyggelse, genbrug og øget genanvendelse. Tabellen nedenfor viser affaldsmængderne over den seneste 10-årige periode fordelt på de væsentligste affaldstyper. Restaffald vises tillige som antal kilo pr. borger pr. år. En medvirkende årsag til den faldende mængde restaffald er frasortering af madaffald, som ikke indgår i restaffaldet.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

Affaldsmængder i tons	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 skøn
Deponi	5.590	4.800	5.506	5.054	5.468	4.945	4.812	6.739	5.157	4.892
Affald til forbrænding	11.249	10.490	11.303	12.174	11.478	12.586	10.492	9.530	8.244	6.785
Restaffald	26.365	25.950	23.594	19.881	18.938	16.903	15.864	14.685	14.307	14.101
Restaffald kg pr. borger	233	229	192	161	152	139	131	130	124	124

Note: Mængde til deponi udgøres af to store fraktioner hhv. mineralisk affald, som næsten udelukkende består af asbestaffald (primært eternitplader), samt blandet affald til deponi.

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

5. Anlægsprojekter

Byrådet godkendte den 27. februar 2023 (BY 27/2-2023, pkt. 45) anlægsbevilling på 46 mio. kr. til anskaffelse af beholdere og ombygning af undergrundsstationer. Anlægsprojektet udføres i 2023 og 2024. Projektet knytter sig til Ressource- og affaldsplanens tema 3: Mere og bedre sortering der nytter. Udgiften forventes at udgøre 46 mio. kr. fordelt med 39 mio. kr. i 2023 og 7,4 mio. kr. i 2024.

De enkelte anlægsprojekter med budget i 2024-2027 beskrives særskilt nedenfor.